VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2027 talousarvioesitys, PL 33 ja hyvinvointialueiden talous

2.10.2026 SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNTA

BUDJETTINEUVOS OUTI LUOMA-AHO
BUDJETTINEUVOS TERO TYNI
NEUVOTTELEVA VIRKAMIES PIIA PEKOLA

Kasvu on nopeutunut odotettua enemmän

(Taloudellinen katsaus, syksy 2026)

- Talous on kasvanut alkuvuonna selvästi odotettua nopeammin, ja kasvu on laaja-alaista.
- Tilastorevisiot nostivat arviota myös vuosien 2024 ja 2025 kasvusta ja tuottavuudesta.
- Työllisyyden kasvua odotetaan ensi vuodelle.

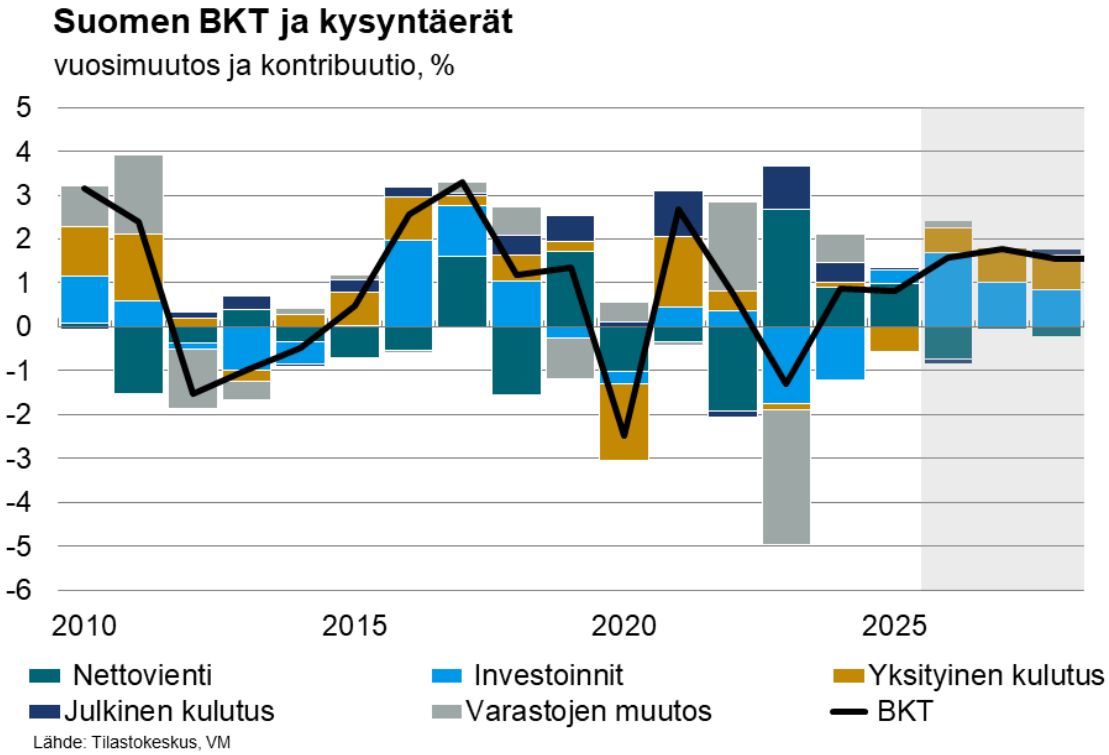

	2025	2026	2027	2028
BKT, %-muutos	0,8	1,6	1,8	1,5

Julkisen talouden alijäämä pysyy syvänä koko ennustejakson

(Taloudellinen katsaus, syksy 2026)

- Vuonna 2026 alijäämä syvenee 4,2 prosenttiin suhteessa bkt:hen. Alijäämä pysyy syvänä koko ennustejakson. Vuonna 2030 alijäämä on 4,4 % suhteessa bkt:hen.
- Tänä vuonna alijäämää heikentävät mm. puolustusmenot, mutta suhdanteen koheneminen vahvistaa verotulojen kasvua. Ansiotuloverotuottojen kasvu ja työttömyysmenojen lasku pysyvät vielä hitaina tänä vuonna.
- Korkotason nousu ja kasvavat puolustusmenot kuormittavat julkista taloutta jakson loppupäässä.
- Tänä vuonna julkisyhteisöjen velkasuhde nousee 90 prosenttiin, mutta velkasuhteen kasvu hidastuu. Vuonna 2030 velkasuhde nousee lähes 98 prosenttiin.

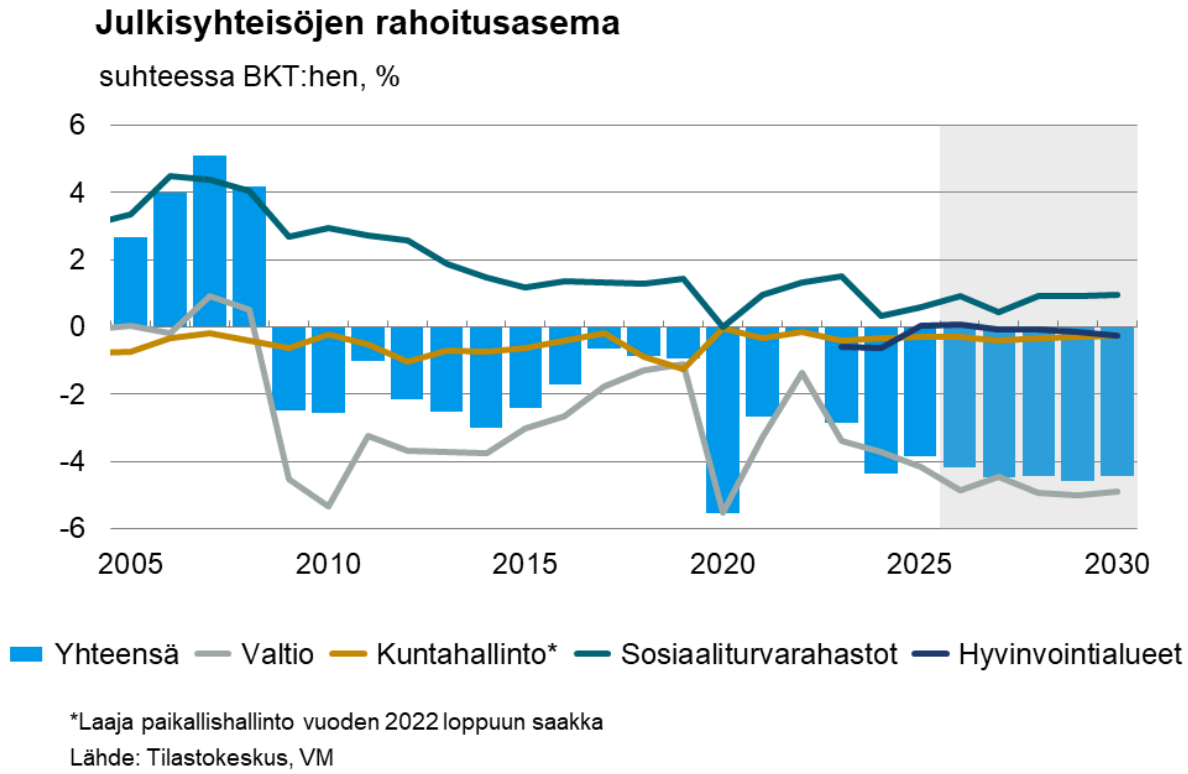

Valtion budjettitalous vuonna 2027

- Tulot 80,2 miljardia euroa
  - +1,4 miljardia euroa kevään kehykseen nähden.
  - Taustalla mm. uusi talousennuste ja kohentuneet verotulokertymistä.
- Menot 92,5 miljardia euroa
  - +0,5 miljardia euroa kevään kehykseen nähden.
  - Syynä erityisesti automaattiset tekijät, esim. korkomenot.
- Tasapaino -12,3 miljardia euroa
  - 0,8 miljardia euroa parempi kehykseen nähden.

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

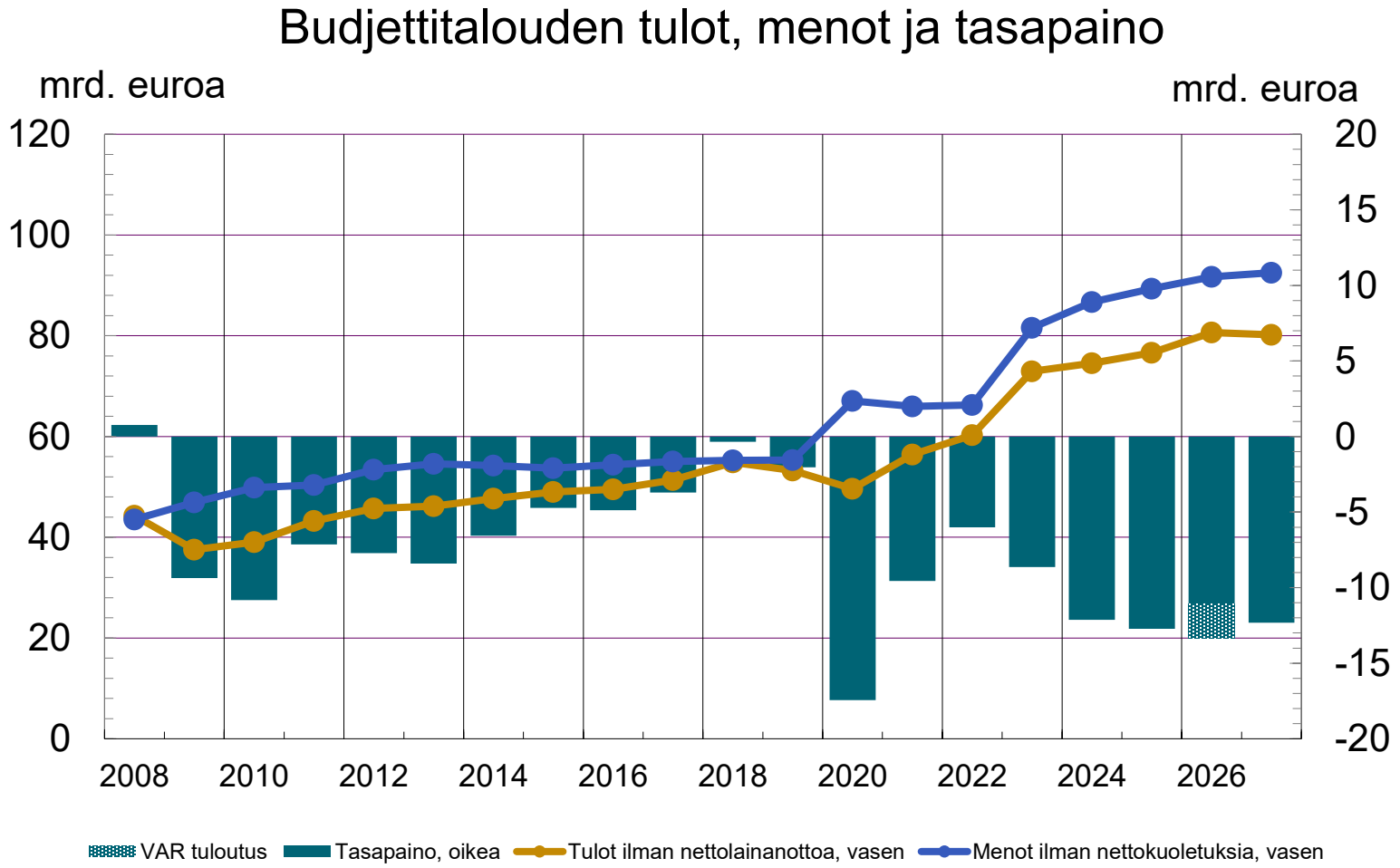

Vuoden 2026 tiedoista on poistettu Valtion asuntorahaston lakkauttamisesta aiheutunut kertaluonteinen 2,3 mrd. euron tuloutus.
Vuosilta 2022 ja 2023 on poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku.
Vaikka varaus jäi käyttämättä kokonaan järjestely kasvatti vuonna 2022 menoja ja vuonna 2023 tuloja 10 mrd. eurolla.
Lähde: Valtiovarainministeriö 21.09.2026

Tasapaino (mrd. euroa):

2020 (TP): -17,4

2021 (TP): -9,6

2022 (TP): -6,0

2023 (TP): -8,6

2024 (TP): -12,1

2025 (TP): -12,7

2026: (LTA II) -13,4 (-11,1)

2027: -12,3

Valtion korkomenoiksi arvioidaan 4,4 mrd. euroa v. 2027

Valtion budjetin korkomenot v. 2010–2027, mrd. euroa (v. 2026 TA, v. 2027 TAE)

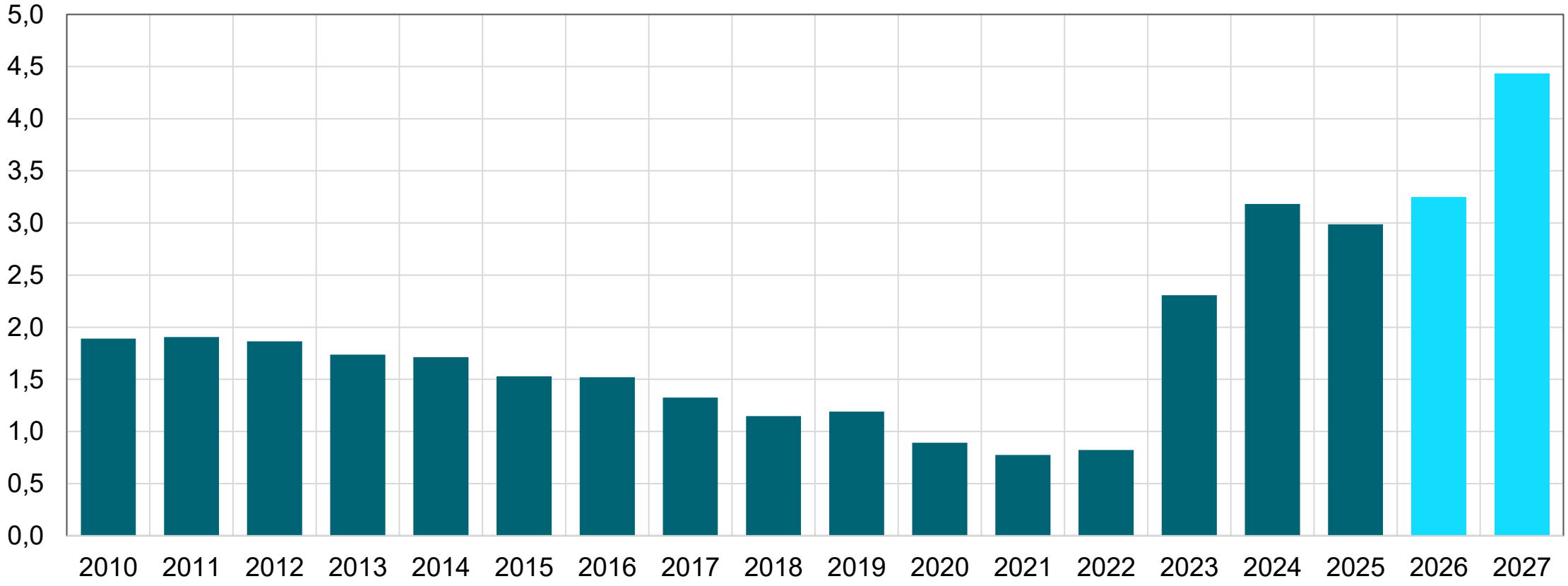

TAE 2027 vaikutukset sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan (33)

Keskeisiä tunnuslukuja ja poimintoja määrärahamuutoksista

- Hallinnonalan määrärahatasoksi ehdotetaan 14,9 mrd. euroa, jossa on 47 milj. euroa lisäystä vuoteen 2026 verrattuna.
- Määrärahatasoihin vaikuttavat tarvearvioiden muutosten lisäksi aiemmin päätetyt säästöt, kuten:
  - sosiaali- ja terveysjärjestöjen STEA-avustusten alentaminen,
  - v. 2026 voimaan astunut toimeentulotuen uudistus,
  - sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistamiseen liittyvä kuntouttavan työtoiminnan lakkauttaminen
- Määrärahoja kasvattavat mm:
  - Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen hankinnat ja toiminnan ylläpito (67,2 milj. euroa)

Muita poimintoja STM:n pääluokasta

- Hyvinvointialueille ehdotetaan valtionavustuksia ja muita korvauksia n. 221 milj. eurolla v. 2027. Valtaosa valtionavustuksista ja muista korvauksista osoitetaan sosiaali- ja terveysministeriön pääluokasta, n. 215 milj. euroa.
  - Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin koordinoimiin, sosiaali- ja terveysalan järjestöjen kanssa toteutettaviin määräaikaisiin kehittämishankkeisiin ehdotetaan 25 miljoonaa euroa. Rahoitus kohdennetaan alueelliseen sote-järjestötoimintaan sekä järjestöjen tekemän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön kehittämiseen.
  - Sosiaali- ja terveyspalvelujen määräaikaisiin kehittämishankkeisiin ehdotetaan 40 miljoonaa euroa hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle mm. hoidon jatkuvuuden, omaishoidon, omalääkärimallien sekä lasten, nuorten ja pitkäaikaisasunnottomien palvelujen kehittämiseen.
  - Sote-henkilöstön erikoistumiskoulutukseen ehdotetaan n. 76,9 milj. euroa, jossa on huomioitu aiemmin linjatun 15 milj. euron säästön kasvattaminen 25 milj. euroon sekä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan tuottavuussäästön kasvattaminen n. 6,1 milj. euroon.
    - Em. lisäksi kaksiportaiseen psykoterapiakoulutukseen liittyviin valtion korvauksiin yliopistoille ehdotetaan 10 miljoonaa euroa.

Muita poimintoja STM:n pääluokasta

- Turvakotitoiminnan rahoitukseen ehdotetaan yhteensä n. 33,7 miljoonaa euroa, jossa on lisäystä noin 2,7 miljoonaa euroa paikkamäärien lisäämiseksi.
- Lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavien sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden uusiin tehtäviin ehdotetaan yhteensä n. 11,6 milj. euroa, jossa on lisäystä n. 2,7 miljoonaa euroa yksiköiden uusista tehtävistä johtuen.
- Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen kustannusten korvaamiseen ehdotetaan 1,1 milj. euroa valtion erilliskorvauksena Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueiden rahoitus

- Yleiskatteinen rahoitus (mom. 28.89.31) on n. 27,5 mrd. euroa
  - Kasvua vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna n. 360 milj. euroa
  - Indeksikorotus (2,71 %) n. 718 milj. euroa
  - Palvelutarpeen kasvu n. 186 milj. euroa, huomioiden rahoituslain muutos (palvelutarpeen arvioidusta kasvusta huomioidaan v. 2027 lähtien 60 % aiemman 80 % sijaan)
  - Jälkikäteistarkistus vähentää rahoitusta n. 395 milj. euroa
  - Hallituksen päättämät tehtävämuutokset vähentävät rahoitusta nettona runsaat 185 milj. euroa
  - Vuoden 2027 siirtymätasausten vaikutus rahoitukseen on n. 10 milj. euroa; huomioiden v. 2026 siirtymätasausten poisto, on vaikutus yhteensä n. 35 milj. euroa

Tehtävämuutokset

- **Vähennyksinä on huomioitu**:
  - asiakasmaksujen muutokset n. -87,8 milj. euroa (BudjL)
  - ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen ja teknologian hyödyntäminen kotihoidossa -50,9 milj. euroa (BudjL)
  - sosiaalihuoltolain uudistaminen -36 milj. euroa (BudjL)
  - sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen -10 milj. euroa (BudjL)
  - terveystarkastusten kehittäminen n.-7,5 milj. euroa
  - lääkkeenmääräämiskäytäntöjen laajentaminen -5 milj. euroa
  - kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus -1,6 milj. euroa
  - lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen -1,5 milj. euroa (BudjL)
  - kuoleman toteamista koskevan lainsäädännön muutokset -0,8 milj. euroa (BudjL)
- **Lisäyksinä on huomioitu**:
  - vammaispalvelulain soveltamisalan muutos 6,1 milj. euroa
  - lääkkeiden velvoitevarastointia koskevan sääntelyn uudistaminen 4 milj. euroa (BudjL)
  - terveystarkastusten kehittäminen kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien osalta n.3,4 milj. euroa
  - kotoutumispalvelujen uudistus (ihmiskaupan uhrien ja toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto) 2,9 milj. euroa (BudjL)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

VM.FI | @VMUUTISET